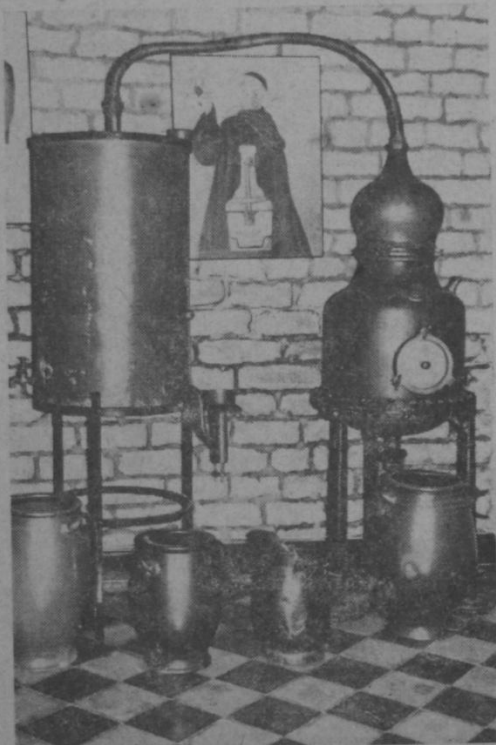

19
MUSEUM JULIEN VAN NERUM
HOEGAARDEN

19

ALPAIDIS

TIJDSCHRIFT voor HEEMKUNDE
FOLKLORE en OUDHEIDKUNDE

Kultureel tijdschrift uitgegeven door "De vrienden van 't nieuwhuys"

Gedeponeerd bij de Koninklijke Bibliotheek van België, onder het nummer B. D. 23.350.

Hoofdzetel: Museum JULIEN VAN NERUM

Vereniging zonder winstoogmerk

2 & 4 Ernest Ourystraat, Hoegaarden - telefoon 016/762.94

Verantwoordelijke uitgever: H. VAN NERUM

Redakteur: A. BOESMANS

Presentatie: R. VERPOORT

De medewerkers schrijven onder eigen verantwoordelijkheid. De gedachte van hun artikels is niet noodzakelijk deze van het Bestuur.

Hoger Beschermmokomitee

Eredelen: Ridder J. de NEEFF, Gouverneur van de Provincie Brabant

Leden: A. HETTICH, Burgemeester van Hoegaarden
E. ROWIE, Bestendig-Afgevaardigde van Brabant
P. ROCK, Directeur-Generaal aan het Ministerie van Kultuur
J. VERBESSELT, Konservator aan de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis te Brussel
R. LEMAIRE, Professor aan de Universiteit van Leuven
G. WINNEN, Afgevaardigde van de Toeristische Federatie van de Provincie Brabant

Museumraad

Hoofdbeheerder en Algemene Kulturele Aktie:	H. VAN NERUM
Museumkonservator en Klubbeheerder:	A. GUILLUY
Algemene Administratie en Boekhouding:	R. VERPOORT
Sekretariaat:	M. COLLIN
Redaktie en Publikaties:	A. BOESMANS
	M. DODION
	R. VERPOORT
Bibliotheek, Archief en Toeristische Dokumentatie:	F. DOTREMONT
	H. TRITSMANS
Kulturele en Artistieke Voorlichting:	F. MANNAERTS
	H. CIPERS
Kontrolle en Nazicht:	J. HUBERT
	E. VAN NERUM
Hulp en Bemiddeling:	Mevr. VERVOORT
	Juffr. DAYERS
	H. KRAHY

Briefwisseling te richten aan de betrokken dienst in de Hoofdzetel.

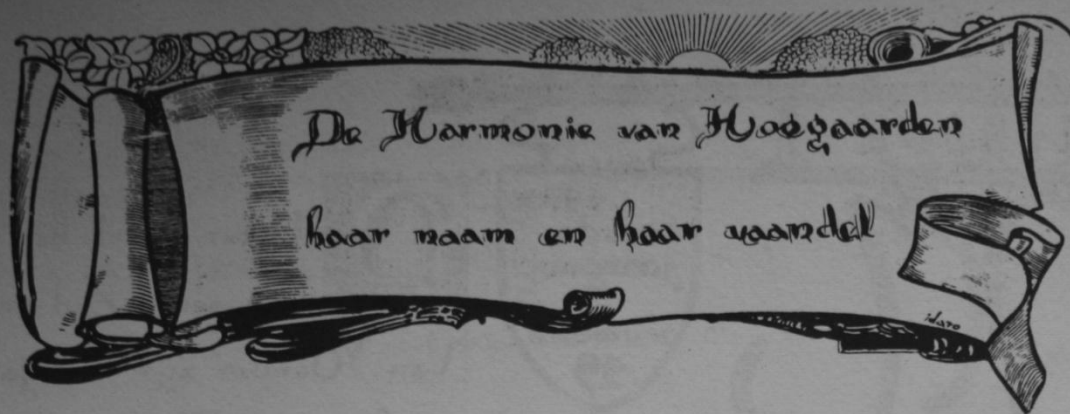
inhoud

1970
225de
jaargang
nummer
19

Dit jaar viert het Museum Julien Van Nerum zijn vijfjarig bestaan. Deze gebeurtenis werd reeds door

talrijke kulturele en folkloristische activiteiten opge-
luisterd. Bij deze gelegenheid wordt huidig nummer
van Alpædis, hiervoor speciaal en met middeleeuws
monnikengeduld volledig met de hand geschreven, op-
gedragen aan alle vrienden van 't Nieuwhuys.

◊ de harmonie van boegaarden	door
hubert van nerum "2"
◊ andré loriets	door
emiel vandervalde	"18"
◊ op het veld	door
albert guilluy	"28"
◊ europees natuurbeschermingsjaar	door
	kring bios leuven "32"
◊ ereleden van het museum julien van nerum 1970	"39"

VOORWOORD

In het museum van Hoegaarden berust een prachtig vaandel met gebrodeerde letters van gouddraad: "Société de Musique les Mélomanes de la Grande Shète - 14 abr 1860". Dit vaandel prijkt in een speciale toonkast op de areplaats in de afdeling "Heemkunde en Folklore", want het houdt aan grote plaatselijke geschiedenis in. Het artikel dat wij hier willen publiceren, is dan ook bijzonder gewijd aan de Harmonie, aan haar ontstaan, haar naam en vaandel, haar glorie tijd en verval.

De bronnen die ons toelieten de geschiedenis van de muziekharmonie te schrijven zijn:

- de nagelaten memorieschriften van Dr. Jean-Baptiste Van Werum, medestichter van de Harmonie. Zijn gedenkschriften zijn de weergave van de beraadslagingen in en rond het Schepencollege en de Gemeenteraad, waarvan hij deel uitmaakte, zodat hij met kennis van zaken de juiste toedracht beschreef;
- de Geschiedenis van Hoegaarden door Eerwaarde Meester Vander Velpen en het werk van Alphons Wauters "Histoire de Hoegaerde" waaruit bijkomende inlichtingen konden gaput

worden nopens vroegere dorpsantares;

♦ Familiaschoon, de geschiedenis van het Meerhem-geslacht, waartoe de hoofdpersonen behoorden die rechtstreeks in de harmoniezaak betrokken waren;

♦ mededelingen van de oudste inwoners uit Hoegaarden, die door hun overleveringsverhalen een folkloristische tint aan de harmoniegeschiedenis schonken;

♦ diverse dokumenten uit privaat-archieven en eigen navorsingen, waardoor bijzonderheden vernomen werden, die anders nooit het daglicht zouden gezien hebben en er toe dienden om bepaalde leemten aan te vullen.

De publicatie van huidig artikel over de harmonie beoogt slechts een bijdrage te brengen tot de algemene geschiedenis van Hoegaarden uit de vorige eeuw en dient gezien in het licht en onder de dorpspolitiek van de tijd. De geschiedenis moet immers onvervalscht en in volle waarheid durven gezien worden, zoniet verliest zij haar volledige waarde.

Vroegere dorpsantares

In 1507 schijnt er te Hoegaarden reeds een tafare te hebben bestaan; "speellieden" genaamd, die elk jaar de Processie en de Ommegang met hun muziek opluisterden. Doch over deze vereniging is er niets bekend, waarschijnlijk omdat zij geen, van overheidswege, goedgekeurd statutenboek bezaten, zodat ons niet de minste schriften werden nagelaten. Wie waren de

muzikanten van deze eerste dorpsfanfare? Welke instrumenten bespeelden ze? Hoe en waar hielden zij tussen pot en pint hun herhalingen? Was de orgelist hun dirigent? We weten er hoegenaamd niets van en kunnen enkel gissen, maar we weten vast en zeker, dat er in 1507 te Hoegaarden een muziekmaatschappij heeft bestaan.

Later, op 20 juli 1828, onder het lange Burgemeesterschap van Philippe de Zangré, werd te Hoegaarden een Muziek- en Zangvereniging gesticht, met name "Sint Cecilia". Deze vereniging schijnt kort daarop, ingevolge de troebelen van 1831, reeds te zijn verdwenen. We moeten wachten tot in 1860 om een nieuwe maatschappij te zien ontstaan, waarvan de geschiedenis bijna volledig gekend is. Het is over deze harmonie dat wij willen uitwijden.

I oprichting.

In oktober 1860 werden drie nieuwe leden tot de gemeenteraad van Hoegaarden verkozen. Het waren:

- ♦ Dokter Jan Baptist Van Merum uit de Proentestraat, huidige huis Lodewijkx, liberaal van het eerste uur;
- ♦ Jeneverstoker Karel Emanuel Loriets uit de Tommestraat, huidige hoeve Cipers, gematigd liberaal;
- ♦ Zakenman Henri Vandertaelen uit de Tiensestraat, huidige rusthuis, katholiek van oudsher.

Deze drie nieuwe raadsleden waren onderling verwant. De Dokter was de achterkleinkozijn van Vandertaelen en aangetrouwd kozijn met Lories, wyl de vrouw van deze laatste de rechtstreekse nicht was van de Dokter en de achterkleinricht van Vandertaelen. Zij koesterden dezelfde inzichten, namelijk aan Woegaarden een muziekmaatschappij te schenken, en waren vast besloten hun plan ten uitvoer te brengen. Onder impuls van Van Merum, die de bezieler der oprichting werd, kon Burgemeester Notaris Putzeys voor de zaak gewonnen worden, die het voorstel aan de gemeenteraad indiende.

Op de eerstvolgende Raadszitting van 14 november 1860, legde Dokter Van Merum met grote geestdrift zijn plan uit en drukte op het feit dat Woegaarden, net zo goed als Tienen, een muziekharmonie waardig was. Burgemeester Putzeys schonk zijn goedkeuring en deze werd krachtig door Lories en Vandertaelen gesteund. Met meerderheid van stemmen werd het voorstel aanvaard en dadelijk de hoge toelage van 2.000 frank gestemd voor de aankoop van de nodige instrumenten. 14 november 1860 werd een mijlpaal in de geschiedenis van Woegaarden.

Instichtingsvergadering

Kort daarop werd een kommissie samengesteld om het reglement van de vereniging op te bouwen, naar het voorbeeld van de "Société des Beaux-Arts" uit Tienen, die

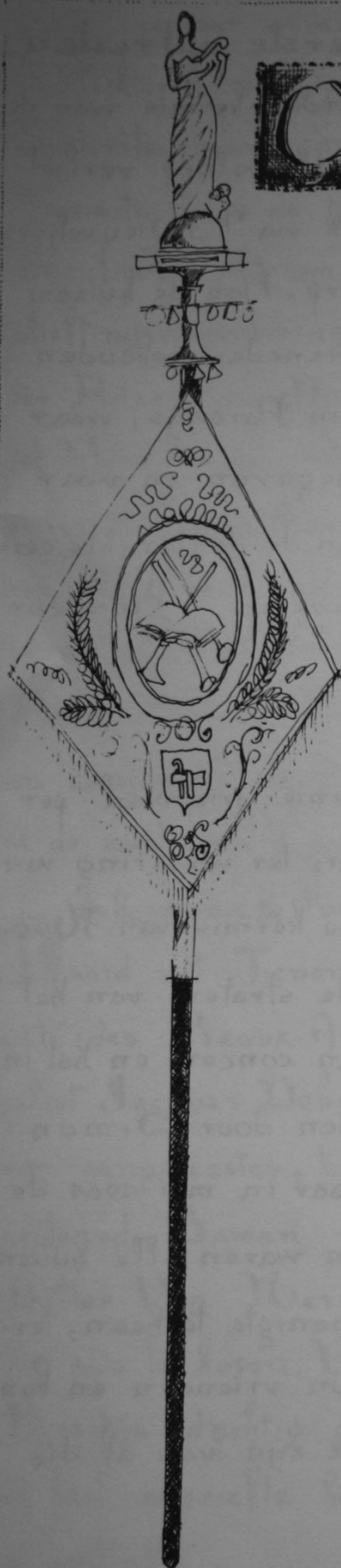
reeds 11 jaar ondervinding had. Tot deze kommissie behoorden de Dokter Van Merum. In februari 1861 kwam zij voor de eerste maal samen, op de hoek van de Nieuwstraat en Tiensestraat in de herberg "t nieuwhuys" gehouden door Jozef Van Merum, kozijn van de Dokter. Daar ging de stichtingsvergadering door, onder leiding van Burgemeester Putzeys en Dokter Van Merum, die onderscheidenlijk tot Voorzitter en Ondervoorzitter werden verkozen. De muziekmaatschappij kreeg de benaming "Société de Musique les Mélomanes de la Grande Ghète", met als vergaderlokaal "t nieuwhuys" en als oefenzaal "t Cleyn Paradis" in de Knorrestraat, huidige Pastorijstraat. Bals en concerten zouden afwisselend in "t Cleyn Paradis" of in de zaal van 't gemeentehuis gehouden worden.

Tot Harmoniebestuurden werd verkozen de Apotheker Woisard uit Tienen, die tevens directeur was van de "Société des Beaux-Arts". Hij werd bijgestaan door de orgeliste Jacques Debroeck uit Woegaarden, in de funktie van zangmeester, terwijl overal muzikanten werden gerecruteerd. Samen met Woisard en Debroeck reisde Dokter Van Merum naar Brussel, om de instrumenten aan te kopen. Vanat dat oogenblik werd er in 't klein Paradijs duchtig geoefend, want Woegaarden moest de best ingerichte harmonie worden van vele uren in de omtrek.

De eerste optreden

In september 1861 bij Woegaarden-kermis was de harmonie klaar. Onder grote volkstoeeloop verliet zij al spelend 't Klein Paradijs en trok via 't Nieuwhuys, met haar bestuur op kop rond het dorp. Aan de huizen der stichters en weldoeners werden serenades gehouden en zo gingen ze weer naar 't Klein Paradijs, waar een eerste concert werd ten beste gegeven en waar Clemence Van Werum, dochter van de dokter, als eerste zangeres optrad met haar romancelied "Bonheur court".

Vanaf dit eerste succes trad de harmonie drie maal per jaar op, namelijk in de maand februari ter verjaardag van haar stichting en bij de grote en kleine kermis van Woegaarden. Dan trok ze telkens door de straten van het dorp, serenades brengend gevolgd van concert en bal in de zaal van 't Klein Paradijs, gehouden door Simon Stockmans, of op het gemeentehuis waar in mei 1861 de zaal vergroot werd. En op deze dagen waren alle huizen bevolgd en was er steeds een grote menigte te been, terwijl de notabelen van Woegaarden hun vrienden en kennissen uitnodigden, om ooggetuige te zijn van al die pracht.

IV de harmonievlag

Onvergetelijk was ook de dag van 23 februari 1862, toen de harmonie haar vaandel kreeg. Van Merum en Vander-taelen waren speciaal naar Brussel gereisd, om er de schoonste vlag te laten vervaardigen, die zij persoonlijk bekostigden en aan de vereniging schonken. Bij de plechtige vaandeloverhandiging was de feestzaal van 't Klein Paradijs nokvol. Na de traditionele redevoeeringen werd de vlag ingehuldigd en aan de aanwezigen getoond. Op haar weelderige stof prijkte de prachtige gebroedarde tekst "Société de Musique les Mélomanes de la Grande Ghète - 14. feb. 1860". Daarop werden de milde schenkers in de bloemen gezet en klonk het vaandellied, persoonlijk voor deze gelegenheid opgesteld door Dokter Van Merum. Het werd gezongen op de

het oorspronkelijk vaandel van de harmonie

Tunen van het Nederlands Lied, en luidde als volgt:

CHANSON DE NOTRE DRAPEAU

Joyeux enfants de l'harmonie
Notre étendard est arrivé
Voici la bannière chérie
Symbole de fraternité
C'est une étoile qui s'avance
Pour nous servir de guide nouveau
Marchons, marchons avec confiance } bis
Sous l'ombre de notre drapeau

Heureux qui sert à tous les âges
De la musique les attraits
Elle est son port dans les orages
Fait ses délices dans la paix
Oui, des Beaux-Arts, c'est la puissance
Qui créera un monde nouveau
Et fera vivre l'alliance
Sous l'ombre de notre drapeau } bis

O : Mélomanes de la Sibète

Soyons amis et pleins d'ardeur

Jurons, jurons à cette fête

De suivre les voies de l'honneur

Et si la gloire nous appelle
 A lutter sur un champ nouveau
 Accourons tous armés de zèle
 Sous l'ombre de notre drapeau } bis

V politieke inmenging

Er teeds had er vrede geheerst in de rangen der harmonie van Hoegaarden, waar alle politieke meningsverschillen ondergeschikt waren gebleven aan de kunst. Maar in 1864 kwamen dreigende wolken opdagen en een einde stellen aan de vredelievende periode die net zoals het lied van Clemence Van Merum, van zeer korte duur was geweest. In 1861 had de liberale Burgemeester Putzeys zijn ontslag ingediend en was vervangen geworden door zijn collega François Christiaens. Na diens dood in 1864 werd Henri Vandermolen, die eveneens tot de liberale partij behoorde, tot burgemeester uitgeroepen, terwijl de katholieke Alex Wijs als raadslid verkozen werd. Maar vanaf toen braken de politieke troebelen uit, want Putzeys en Wijs waren aartsvijanden. Beide partijen wilden de harmonie langs hun kant krijgen en er het meesterschap over bekomen, zonder dat de gematigde en zachtmoedige burgemeester, de gemoederen tot bedaren kon brengen. In februari 1865 ging naar oude gewoonte, het concert en hal door in 't Klein

Stijlmeubelen moderna en andere

na rijp overleg loopt U bij de firma

FOURIE JOSEPH

Tiensestraat

H 016/762.10

Hoegaarden

..... huis van vertrouwen

Huis NICOLAES LEORGES

Tiensestraat

H 016/762.97

Hoegaarden

schilder
behangen

alle vloerbekledingen

TAPISOM
TAPIFLEX

gordijnen en overgordijnen

Huis VAN ROY - BISCOMPTE

H 016/76338

Confectie voor dames

rokken kleedjes mantels

stoffen aan de meter

keten mazout gashouderketen

Nastor - Martin Ketens Fobrux
gastornuizen en koelketen

Nastor - Martin

wasautomaten

DELMEL MARCEL
TIENSESTRAAT 17
H 016/76307
HOEGAARDEN

alle Nastor - Martin Constructa
huishoudartikelen

ssst...

EEN GOEDE
RAAD...
WEES KLANT BIJ

Lemmen

SCHILDER **ROBERT
MANNAERTS
VANMOL**

TEL.: 016/76304 HOEGAARDEN

Beenhouwerij - Charcuterie

POL

rundsvlees

varkensvlees

hanen

kannen

konijnen

steeds eerste kwaliteit

grote keus in charcuterie

35 Doelstraat Hoegaarden 11016/76313

men bestelt ten huize

boekhandel speelgoed
schoolgerief
ijzerwaren en huishoudartikelen

GAS

Henri Martens - Graulus

35 Doelstraat

Hoegaarden

tf 016/763.69

Sedert meer dan 100 jaar

Vandermolen J & H

alle houtsoorten

dakbekleding

plastiek

roefing

muurbekleding

enz...enz...

tf 016/761.35

Paradijs, sedert 1863 overgenomen door Hubert Collart. De liberale leden uit de vereniging woonden dit bal niet bij, teken van ontevredenheid en protest. Zij spanden alles in 't werk om een andere zaal te vinden, omdat het Klein Paradijs als katholiek stond aangeschreven. Hierdoor braken de oude hartstochten andermaal los en de harmonie, tot heden gespaard van alle politieke inmenging, werd het zwarte schaap, dat als speelbal diende tussen Putzeys en Wijs.

Dokter Van Werum, die de stichting had bewerkt en nog steeds als ondervoorzitter fungeerde drong op verzoening aan en was voorstander van een onzijdige muziekmaatschappij, die buiten alle politiek moest blijven, maar hij behoorde tot de liberale strekking, waardoor hij onder invloed stond van de Voorzitter en oud burgemeester Alex Putzeys. Anderzijds hadden Hubert Collart en Jozef Van Werum, die aanhangers waren van Alex Wijs, aan de harmonie hun zaal en herberg ontzegd, omdat de vereniging politieke tendensen begon aan te nemen. En te midden van deze heersende wanorde, stond de katholieke medestichter Vandertaelen onmachtig en had Lories zich terug getrokken. Beroofd van haar lokaal en oefenzaal, moest de harmonie noodgedwongen 't Klein Paradijs en 't Nieuwhuys verlaten en naar een andere plaats uitzien. Dit speelde in de kaart

der liberalen, die in het gemeentehuis een nieuwe muziek-
zaal lieten in gereedheid brengen, waar concerten en mu-
zieklessen zouden gegeven worden. Op 11 september
1865 werd deze zaal plechtig ingehuldigd met concerten
bal, maar de onenigheden tussen beide strekkingen
duurden voort en hadden nadelige gevolgen voor de har-
monia. Hier liet de verdeeldheid zich reeds voelen!
De katholieke leden, die de meerderheid uitmaakten, ver-
weten voorzitter Putzeys, dat hij door zijn politiek de
voortuitgang en goede werking van de harmonie
schaadde.

Op 31 december 1865 gaf Putzeys, in een vlaag van
woede, zijn ontslag als voorzitter van de muziek-
maatschappij. Met meerderheid van stemmen werd hij
vervangen door Henri Vandertaelen, terwijl Van Ver-
rum als ondervoorzitter bleef fungeren en Dokter
Godts (liberaal), tot voorzitter van de Administra-
tieve Commissie werd benoemd, zodat het politiek
evenwicht in het harmoniebestuur was hersteld. In het
gemeentebestuur bleef echter de grootste wanorde
heersen. Tijdens een woelig debat moest Alex Wys
de zaal verlaten en op aandringen van zijn politieke
vrienden, nam Alex Putzeys op 24 februari 1866 op
nieuw het burgemeesterschap op. Doch de harmonia
weigerde hem de gebruikelijke serenade te brengen,

zodat de ruzie tussen de Burgemeester en de Voorzitter van de Harmonie voortduurde. Op 25 juli 1869 werd door de gemeenteraad het plan goedgekeurd om op de gemeenteplaats een kiosk te bouwen, waar de Harmonie in open lucht, zoals in alle grote steden, concerten kon houden. Maar de Harmonie, die grotendeels uit katholieke leden bestond, weigerde de kiosk te gebruiken, omdat het plan door de liberalen was goedgekeurd, die op dat ogenblik de meerderheid vormden in de gemeenteraad. Arme dorpspolitiek !!!

V de afscheuring

Tot in 1870 bleef de toestand onveranderd. Voortdurend poogde Dokter Van Merum de verzoening te bewerken tussen de liberaal Putzeys en de katholieke Vandertaelen en verklaarde bij hoog en laag dat de muziekmaatschappij niet als politiek instrument maar wel als gemeenteharmonie diende beschouwd. Helaas, telkens mislukte hij in zijn opzet, want beide partijen gingen verder met verdeeldheid te zaaien in de rangen der vereniging. Toen moest het tienjarig bestaan van de Harmonie gevierd worden en grote plannen werden gesmeed om aan deze plechtige gebeurtenis alle luister te schenken. Maar Putzeys weigerde subsidies toe te staan wijl liberalen en katholieken elkanders plannen dwarsboomden, met als

gevolg dat het verjaaringsteat niet doorging. Dat liet
echter de doorslag. De muziekliethebbers waren mis-
noegd en zonnen op middelen om een einde te stellen
aan elke politieke inmenging die zo nadelig inwarkte
op de bedrijvigheid der maatschappij. De muziekmaatschappij
nochtan verder en breidde zich meer en meer uit
tot wanneer twee kampen ontstonden die gans vijl-
andig tegenover elkaar zouden staan. Het water-
enerzijds de katholieken of « zwarten » opgehitst door
de Ciraa van WUeldert, die er politieke munt wilde
uit slaan en anderzijds Alex Putzeys, die van « les
WUelomanes de la Gbete » een zuivere liberale
harmonie wilde maken, onder voorwendsel dat hij er
de stichter van was en dat zij aan hem hun ontstaan
te danken hadden.

Waar in september 1872 trad een nieuw personage op
de voorgrond. Het was Theodoor Van WUerum,
broeder van Jozef Van WUerum uit 't nieuwhuys en
kozijn van Dokter Van WUerum. Hij zou een einde
stellen aan elke politieke inmenging en de harmo-
nie terug in de mogelijkheid stellen haar vroegere
bedrijvigheid te hernamen. Datzelfde jaar nog kocht
hij 't Klein Paradijs aan en stelde zijn zaal onmiddel-
lijk ter beschikking van de Muziekmaatschappij. Dit
was echter aanleiding voor grote wijzigingen.

en woelige debatten tussen de leden van de Commissie en deze der Harmonie.

De Administratieve Commissie stond op dat oogenblik onder voorzitterschap van Dokter Grodts (liberaal). Zij was de enige en bevoegde uitvoerende macht van de vereniging, die het recht had over de fondsen te beschikken en alle maatregelen te nemen tot de handhaving en de bloei van de Harmonie. Zij was zowat de Raad van Beheer. De Harmonie op haar beurt werd voorgezeten door de katholieke schepen Henri Vandertaelen, terwijl Dokter Jean-Baptiste Van Merum (liberaal) er het onder voorzitterschap verzekerde. Burgemeester Alex Putzeys hield echter alle teugels in handen om in de rangen van de Harmonie het liberalisme te doen zegevieren. En hierin werd hij gesteund door Dokter Grodts en Dokter Van Merum, ofschoon deze laatste de liefde voor de muziek boven de politiek stelde.

Robert Van Merum

— wordt vervolgd —

ANDRÉ LORIERS

Dames en Heren,

Mag ik hier eerst en vooral mijn bewondering uitspreken voor al het werk, dat gepresteerd wordt door de inrichtende vereniging - een vereniging die daarenboven een handje weg heeft van handig gevoerde propaganda. In de kranten en in de lokale publicaties worden wij overvolst met berichten en met opstellen van een degelijk gehalte over Hoegaarden. Wie is er uit de omgeving van Tienen, die niet weet dat er te Hoegaarden wordt gewerkt? Allerlei oorspronkelijke initiatieven borrelen hier met het speciale Hoegaardse water zó uit de grond en worden er tot betaamd bier gebrouwen. Het Naamkundig Museum ook is wijd en zijd bekend. Hoegaarden, de parol van Haspengouw, zoals gij uw dorp met stedelijke allures graag noemt, doet het goed. Als Haspengouwer verheugt mij dat ten zeerste. Hoegaarden wordt de brede poort die toegang biedt tot aan land dat mij lief is.

De naam Loriers klinkt in Hoegaarden helemaal niet vreemd. André Loriers, de kunstenaar die ik hier vandaag mag inleiden, behoort tot dezelfde stam. Gij lauwt hem als Haspengouwer al vast door uw uitnodiging, wellicht verdient hij ook uw lauweren als schilder. In mijn bijdrage aan de Hoegaardse tijdingen, uw periodiek *Alpaidis*, heb ik het werk van de kunstschilder reeds als het ware in abstracto voorgesteld en heb ik gewezen op de vaste gang van zijn verwezenlijkingen. Ik heb daar als een geoloog het resultaat

van mijn boringen onderzocht, de samenstellende lagen van zijn bodem blootgelegd en ze één na één omgewoeld. Bij een boring wordt er steeds gezocht naar kostbare delfstoffen maar door zo'n onderzoek leert men ook de totale bodemstructuur kennen. De slottase van de boring heeft een nutsdoel, de tussentassen zijn misschien even interessant. De losse bovenlagen kennen we meestal zeer goed, het treffen van de harde steenlagen ravaleert de kern en de wording van de structuren.

— Bruisende activiteit —

Voor André Lottiers is het werkjaar 68-69 een jaar geweest van bruisende en nimmer afletende activiteiten op allerlei gebied. De veelvuldigheid van zulke activiteit werkt bij sommigen rammend en zelfs verlammend, de borrelende energie van Lottiers wekt hem daarentegen steeds tot nieuwe momenten van sprankelende vitaliteit, tot nieuwe en vernieuwende schappingsdrang. Hij nam deel aan de jaarlijkse expositie van de Haspengouwse Kunstkamer in het naseizoen 68; schilderde tijdens de wintermaanden een aanzienlijk aantal doeken bij elkaar; exposeerde tussendoor te Brussel; hield een zeer opgemerkte en geslaagde tentoonstelling te Woai, met een verrompelende opening; was zeer nauw betrokken bij het verschijnen van Profielen. De publicatie van dat boek ging gepaard met allerlei nuttige contacten en met twee tentoonstellingen: respectievelijk in de Stedelijke Akademie te Leuven en in het Koninklijk Atheneum te Tienen; inmiddels was hij ook met enkele doeken present te Wijnmaal en te Rotselaar, te Leuven, te Tremelo en te Tienen; tijdens de zomermaanden, samen met zijn schoonzoon, bouwde André de droom van zijn leven: een nieuw atelier; enig in zijn soort, want na verbouwing beslaat de annexe van zijn huis: een galerij, in de technische betekenis van het woord, een receptie- of balplaatsje, een expositieruimte en een atelier. In die ruimte stelt hij doorlopend tentoon, ontvangt vrienden en vreemdelingen als zijn gasten. Inmiddels woonde hij vernissages bij van vrienden en bekenden, nam

deel aan studie-week-ends, theateropvoeringen en conferenties: kortom hij legt een bruisende activiteit aan de dag.

En toch is hij klaar om uw werkjaar hier te Hoegaarden te sluiten en hij komt, voor een groot deel althans, met nieuw werk voor de pinnen. De tentoonstellingsruimte van dit zaaltje, waarvan de ligging en de afmaak uniek zijn en een voorbeeld voor de streek - beter gestoffeerd nog door de geestelijke activiteiten dan door de materiële uitrusting - deze ruimte verdraagt de allergrootste formaten niet. De schilder heeft dan ook hoofdzakelijk doeken van middelgroot en van klein formaat meegebracht. Ik kan U verzekeren dat André Lories vele werken speciaal opgespaard heeft voor zijn vrienden te Hoegaarden. Hij heeft een extra-bergruimte ingebouwd in zijn atelier om sommige werken te onttrekken aan het beperige oog van zijn talrijke bezoekers.

Viele gereputeerde werken van oude meesters zijn van een uitzonderlijk klein formaat; de tel vergrößerte reproducties in handboeken en wetenschappelijke studies zijn bijzonder misleidend daaromtrent. Het formaat van een werk is niet bepalend voor de kwaliteit van de schildery, zelfs niet voor haar wezenlijke grootte. De illusie van ruimtelijke weergave hangt hoofdzakelijk af van het evocatieve vermogen van de schilder. Mag ik terloops ook wijzen op de bijzondere waarde en de kenmerken van de hier tentoongestelde kleine formaten? Zij lenen zich gemakkelijk tot experimenten, worden betrekkelijk vlug afgewerkt en zijn dan ook uiteraard vaak rechtstreekse neerslag van de impressies van de kunstenaar; ze dragen over 't algemeen de stempel van een eerste geut. Hun densiteit, hun geslotenheid, hun afronding, met één woord hun spanning eist een uiterste concentratie; de beperkte ruimte dwingt tot het wegnemen van alles wat overbodig lijkt en verplicht tot kieskeurige

Wilt U mooie en sterke meubelen? Slechts EEN adres

EMANUEL VANDERMOLLEN

78 Doelstraat
Hoegaarden
Tf 016/76.382

voor uw moderne keukens, alsook voor aanbouwmeubelen

vlugge bediening en zorgzaam werk
brengt ons een bezoek
het loont de moeite!!!

prijzen buiten
konkurrentia!!!

kasbons

depositoboekjes

kapitalisatiebons

GEMEENTEKREDIET
VAN BELGIË

PIERRE ROTTY

83 Stoophansstraat

Hoegaarden

Tf 016/76.320

Beenhouwerij - Charcuterie

MAURICE VAN MAELE - WYSEUR

8 Gemeenteplaats

Hoegaarden

Tf 016/76.279

Bronwaters

Chaudfontaine

Vichy

Evian

Vittel

Bierhandel

R. PIERAERTS

7 Torsinplaats

Tienen

Tf 016/81048

Beter dan een spaarpot

open een DEPOSITOBOEKJE

- o brengt een flinke rente op
- o is onmiddellijk beschikbaar
- o automatische verzekering "verdubbeld kapitaal"

BANK VAN BRUSSEL NV

AGENTSCHAP HOEGAARDEN

Bakkerij

VANDENNEUCKER

Hoegaarden tf 016/76261

specialiteiten van
taarten en gebakken
voor fijnproevers

men bezorgt ten huize

lekkere wijnen

en

fijne likeuren

alle rookartikelen

JAAK
MARCHAL
STERCKX

13 Doelstraat tf 016/76578

Hoegaarden

selectie. In de poëzie ook zijn er zeer veel geslaagde gedichten in stereotipe vormen met strenge, wel bepaalde en beperkende regels, maar misschien dan in lossere composities. Vooral bij het schilderen van landschappen zijn kleinere formaten dankbaar. De verscheidenheid van hun compositie, de tere en directe tonen van hun uitvoering geven de kunstenaar de gelegenheid om alle aspecten van zijn land, ook vluchtige impressies vast te leggen. Gegroepeerd bieden zij de gelegenheid tot het uitbouwen van ware panelen, die door hun onderlinge wisselwerking, de verscheidenheid van land en landschap blijvend illustreren. Ze missen natuurlijk de stralende glans die uitgaat van grotere werken en zijn slechts in staat kleine wandpanelen decoratief te onderstrepen.

— De landschappen: techniek —

André Loriaux gebruikt een directe schildertechniek. Zonder voorafgaandelijke schetsen, met slechts enkele hoofdlijnen - penseel trekken - op zijn materiaal, bewerkt hij de materie rechtstreeks en de schepping groeit geleidelijk. Soms weet hij zelfs niet wat zijn aanzet zal worden. Deze werkwijze vergt natuurlijk een totale inzet, een algehele concentratie. Wie voorafgaandelijk schetst is niet meer volledig betrokken bij het creatieve scheppen; tijdens de uitvoering reproduceert hij slechts, halt mechanisch, wat tijdens de luttel en bevestigende ogenblikken van de schepping op de schets vluchtig door zijn hoofd flitste: en dat waren hoofdzakelijk lijnen. Schilderen is thans een veel intensere bezigheid: uit de materie groeien geleidelijk en het onderwerp en de kleurencombinaties. Een boeiende en vermoeiende bezigheid, uitputtend als een rit tegen de tijd, maar revererend voor de mogelijkheden van de kunstenaar. Gelukkig gaat aan het moment van de creatie een periode vooraf, waarin de schilder als een goed redenaar zich doordringt van zijn onderwerp, het bekauwt, zodat hij kan schilderen uit de rijke voorraad indrukken

die hij zo heeft vergaard, en abundantia.

—Landschappen als inspiratiebronnen voor later werk—

Telkens opnieuw neemt André Lories, tijdens zijn dode periode, contact met de natuur en de realiteit. Hij doet het half tegen zijn zin maar legt zich tuchtvol dat voor hem zenuwslopende werk op. Uit de geladenheid, de hunkerende wrevel die daardoor ontstaan puurt hij het zuiverende zuur voor zijn groter werk. Wie André en zijn abstraherende neiging kent moet weten dat hij zich de moeilijke getroost eerst enkele realistische taterelen als het ware te bootsen: een lange aanloop en een veerkrachtige wipplank tot de bevrijdende en de verstrekkende sprong der vervolgmening. Treidelijk bestijgt hij dan de opeenvolgende terrassen die hem voeren naar het hoogland, waar de scheppingsdrang als een bevrijdende en verruimende wind de ijle luchtlagen aanvoert, waar de kunstenaar gemakkelijk ademt en tot uitzonderlijke prestaties in staat stelt. Zijn grote landschappen vol Waspengouwse overdadigheid of mystieke geladenheid ontstaan daaruit. Een tweede werkwijze is het scheppen van oermoerassen, waarin hij zoekt naar opkomend leven en verhelderend licht. Langs dat drassige terrain vol heesters en ontkluikende planten schijnt hij te zoeken naar de bron van een rivier. Weestal ontspringt aan dat soort doeken uiteraard aan rivier van brede scheppingsmogelijkheden. Lories trekt de oerchaos verhelderend door tot een bewoonde kosmos van orde en regelmaat: zijn Kristus en Prometheus, beiden serene en groots, danken daaraan hun ontstaan. Of hij schildert een dicht bos, overdadig begroeid met bomen allerhande, waarin oerwezens en dagdroombeelden huizen. Door uitdunning en ordening komen zijn schoonste scheppingen uit deze bosontginningen: zonderlinge mythologische wezens en bekoorlijk-magische naakten: een wereld van sierlijke tooi en luisterrijke tover.

Opmerkelijk is het feit dat de kunstschilder vaak zijn schepping uitwerkt tot triptieken, of minstens tot diptieken: drie of twee doeken rond één thema; die doeken vullen elkaar aan, of groeien tot een onverbreekelijke eenheid samen: een dualiteit of een trits gegroeid uit één bekommernis, één verhelderende gedachtengang, een cirkelen in eenzelfde ideeën- of gevoelswereld, tot de kunstenaar voorlopig althans volledig uitgesproken is. Laat mij toe, geachte dames en heren, nog even misbruik te maken van uw geduld om een pleidooi te houden voor een schilderkunst met inhoud, met een geestelijke en morele achtergrond. De rijkdom van onze Vlaamse schilderkunst in haar glansperiodes, die van Van Eyck en van Rubens, die van Van der Woeke en van Breugel, die van Ensor en Fernex, bestaat voor een groot deel uit haar geestelijke stoffering, uit de adel en de echtheid van haar personages, de glans van haar hoogstaande geestelijke inhoud; uit haar levensdrijf ook en haar telle vitaliteit; uit het feit ook dat zij geestelijk leeft van haar eigen verworvenheden, het verwezenlijken van een rechte en echte levenshouding, aan de affirmatie van haar eigen Vlaams-zijn, zonder pietluttigheid nochtans en zonder klein provincialisme, niet folkloristisch banaal, niet abstract koud, maar daverend en dreunend van telle levensdrijf, koel berekening en kale abstractie liggen werkelijk niet in onze aard.

De Lage Landen bij de grote rivieren hebben steeds openge- staan voor alle telle winden uit oost en west, uit het noorden en het zuiden. Waar het was hun taak en hun trots in de be- wogen hemel boven onze grijze regionen zeilende wolken te hangen, dragers van telle regens heel zeker, maar wol- ken ook die stralende vlaggen kunnen vormen vol zonne- gloed. « Grote kunst wortelt altijd in haar tijd » hoor ik u zeggen. Waar blijvende waarde is echter niet tijdsge- bonden, tenzij in haar specifieke vormgeving. Is de twee- de helft van deze twintigste eeuw misschien geroepen

om een nieuwe klassieke synthese te scheppen?

De eerste decennia zijn jaren geweest van ongehoord vruchtbare experimenten. De kunstenaars ontdekten achteraanvolgens de zelfstandige waarde van het vlak, de integriteit van de kleur, zij achterhaalden de ware toedracht van ritme, ruimte en volume; de artiesten vochten zich vrij valse, ethische en esthetische tradities.

Thans komt wellicht de heropbouw, waarin de waardevolle elementen uit de traditie en de nieuwe, moeizaam verworvenen zullen samengroeiën tot een gaaf en schoon geheel, waarin de geest primaert over de stof, de spiritualiteit over het materiële.

Het vergrote beeld van het witte scherm, het verkleinde op de beeldbuis, het evoluerende, sociaal en humanitair gevoel, het engagement, de contestatie en de dialoog, kunnen hun afbeelding, hun afspiegeling, hun weerslag vinden in de kunst. Waar, daar de kunst in haar essentie transcendeert, mag zij niet louter beeld, weerspiegeling en weerslag zijn van het actuele gebeuren in al zijn accidentele verschijningsvormen.

Het denken en het doen van de mens-kunstenaar moet aan de stuwende kracht van zijn motor nieuwe impulsen geven, maar ook breedstrakkende vleugels en een veilig landingsstel. De snelheid van het vliegen en de lange afstanden wekken sensatie, het ware kunstgenot ligt in het vliegen zelf. Er zijn artiesten wier indrukwekkende kant- en vliegwerkcreaties bewondering wekken bij het eerste zicht, helaas! de machine komt niet van de grond en zo moeten we de nieuwe dimensies missen, die zij ons in hun overmoed belootten.

Deze zwaarwichtige bedenkingen zweven mij steeds

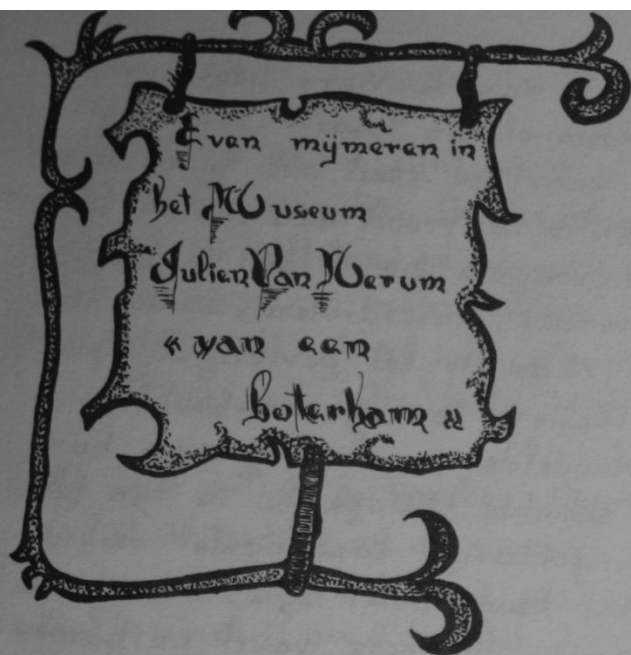
voor de geest als ik het werk van Lorigers beschouw. Is dat een teken van zijn rijkdom of een tekort? Zijn dat bakens voor zijn verdere vaart of roeit ook hij in de nevel? Ik heb niet de pretentie de problemen die ik formuleer op te lossen, de vragen die ik stel te beantwoorden. En hij schept verder, onverdroten, soms bewust, vaker onbewust, drijvend op het gevleugelde paard, de fantasie, door de ijle luchten van zijn verbeelding. Grave God dat het gevleugelde paard Pegasus hun niet van zijn hoge rug schudde. Woge het in zijn blinkende drift hem via het wispelturige landingstel veilig aan de grond zetten. Dat landingstel zijn vier broze poten: werkelijkheid en magie, lyrische vaart en barokke walsprekendheid.

Dat landingstel belpt U, Mevrouw Lorigers, inspecterend en controleerd keurend en kiezend gaat houden.

Emiel Vandavelde

Docter in de Klass. Fil.

De Meer Emiel Vandavelde hield deze lotwaardige toespraak ter gelegenheid van de vooropening van de prachtige en leerrijke tentoonstelling van kunstschilder André Lorigers in december laatstleden in het Museum Julien Van Neron.

Op het veld

onger? Wat voor een raar woord is dat? Wat betekent het? Zo ongeveer samengevat zou onze jeugd kunnen redeneren. Zelfs de oudere mensen kunnen zich slechts een vaag beeld over "honger" oproepen. De

oorlogsjaren niet meegerekend, wel te verstaan. Brood? Dat is er genoeg, in overvloed, onder alle vormen, van het beste. Er is steeds zulk een massa brood beschikbaar, dat wij ons niet afvragen: "Wat gaan wij straks eten?". Ja toch, die vraag stellen wij ons dikwijls, maar dan in omgekeerde zin. Door ons is het nu werkelijk moeilijk geworden om te weten waarin wij nu eens zin hebben. In vergelijking met "die goede oude tijd", leven wij nu in de overvloed. Het spook van de honger bestaat in ons land, in onze streek, in onze gemeente Hoegaarden niet. Wij beschouwen "de boterham" niet meer als een moeilijk verworven trofee, maar als een doodgewoon iets, een bekomen recht, ons geschonken en nagelaten door onze voorouders (zelfs dát weten wij niet meer). Het brood, dat in de vuilnisbak terecht komt, kan men meer dan twaalf korven vullen !!!

Mij leggen geen verband meer tussen inspanning en brood. Inspanning? Een tractor rolt enkele keren over een veld. Een pikdorser haalt per dag hectaren graan weg. De molens malen in verra streken. Bakkerijen als fabrieken werken onopgemerkt. Wij zien, noch voelen geen verband meer tussen de akker en het brood. Toch is die band er, even net als in "de goede oude tijd". Nu ronkt er een machine en het is klaar. Toen was de strijd om de boterham een nooit aflatende noodzakelijkheid.

Wanneer U in het museum, op de zolderverdieping, even wil mijmeren voor de grote stand van het brood, indien U even met oudere mensen gaat praten, dan zal die "goede oude tijd" voor U geopenbaard worden. Toen geen machines. Alleen de kracht van de arm telde.

Daar is de pik, het eenvoudige mes om de halmen af te snijden, samen met de pikhaak. Nu blinkt de snede niet meer. Roost rustig. Waar eens ging de werkmans voor de eerste zonnestralen op pad. Klompen aan de voeten, rode zakdoek in de hals, breedgerande strohoed op, bierkruik op de rug. Zie je hem gaan? Daarna de rug gebogen, de pik op en neer... op en neer... onafgebroken... uur na uur... op en neer. Niet denken nu... alleen de snede scherp houden... op en neer... rusteloos... duizend keer dezelfde slag. Daarna nog... nog... Af en toe een slok "knoep" uit de bierstomp. Terug die kromme rug.

De pik flitst op en neer, genadeloos, steeds verder.
Want de tarweakker is groot en het pikken vordert traag.
Het werk is zwaar. Het is volle zomer. Voel je de hitte
in je rug? Rond die tijd zijn wij in vakantie. Maar de
pikker van weleer kende dat woord nog niet. De boter-
ham lag in zijn bereik aan het eind van de graanree. Dat
is zijn doel. Steeds dieper hakte zijn pik door de gouden
halmen.

Daarna kwamen de bindsters. Tijdens de voorbije winter
kwamen de bussels banden van roggestro klaar. Nu
worden ze eens duchtig nat gegoten om het breken te be-
letten en dan maar binden... binden... Nooit aflaten, steeds
dieper, steeds verder in de zee van halmen, achter de pik.
At en toe, in zeven haasten, de stuiken opzetten. Na de laats-
te zonnestraal naar huis. Enig vooruitzicht: morgen op-
nieuw! Daarbij kwam dan de onzekerheid van weer en
wind. Zou het gaan regenen? Zou het gaan waaien?
Hoeveel kaarsen werden er met een stil en vroom gebed
geotferd? Want het spook van de honger waarde rond
achter die zwarte wolken. De winter was nabij en de
schapraai zou hopeloos ledig blijven.

Mijmer verder bij het vergeten slaam op de zolder van
t Nieuwhuys. Daar is het houten voorwiel van een
wagen. Zie ze stappen, de machtige boerenpaarden.
Een symbool, zulk span, van rustige kracht. Het lederen

tuig is een parel van vakmanschap. Tal van vergeten beroepen, in dienst van de boterham, komen weer te voorschijn. Het leest alles verder in 't Nieuwhuys.

Dat kleine wiel daar in het museum, roept de gansse wagen in onze verbeelding op. De vier wielen botsen van steen tot steen. De met ijzeren banden beslagen wielen, kunnen tegen een duw. Stap na stap dokkert het span naar de schuur... naar het veld... heen en weer. Hoog worden de garven op de wagen gestapeld. Dat was nog eens een kunst om dat in evenwicht te houden. Daarna werden echte stunts uitgevoerd om met die lading door de veldwegen te botsen, over gevaarlijk hellende vlakken te schuiven met geblokkeerde wielen, om zo veilig met de kostbare vracht in de schuur aan te komen. Einde. Loos hol die schuur. Vol geheimzinnige, duistere hoeken. Daar wordt het graan hoog opgestapeld. Dit vervoer naar de schuur is een beeld dat rond 1950 begon te verdwijnen. Tien jaar nadien was het vervoer gedaan. Nu, weerom tien jaar later, is het reeds hopeloos vergeten. Het is een tijdperk dat wij zelf afgesloten hebben. Wanneer? Wij weten het niet meer. Of is het reeds een eeuw geleden?

Albert Grulluy
Konservator

Europeas
1970 Natuurbeschermingsjaar
Radt de natuur, radt U zelf

Als Nero over zijn slaven, beslist de mens over dood of leven van de natuur. Duidelijk blijkt echter dat de mens 'dood' kiest. Wie dient echter gezegd dat de mens niet mag "heersen" over de natuur, echter wel de natuur mag "beheren". Zoniet vernietigt hij zichzelf.

Motieven voor natuurbescherming

Natuurlijke bronnen: inderdaad, de laatste voedselvoorraden is de mens aan het vernietigen. Dieren worden massaal gevangen, niet enkel als voedselprodukt, maar bijvoorbeeld ook om er een bontmantel van te maken. Aanzienlijke tekorten zullen zeker ontstaan indien de bevolking daarbij blijft toenemen. Grote energiebronnen worden uitgeput. Zo is het bladgroen, dat enkel in de planten aanwezig is, de enige stof op aarde die zonneneergie kan opvangen en zodoende de energieinhoud van de aarde verhogen. Het is juist die energie, door planten opgeslagen, die nu op zo kwistige wijze verspild wordt onder vorm van steenkool en petroleum.

Ethisch motief: vele mensen zijn er heilig van overtuigd dat het essentieel verkeerd is zowel landschappen als dieren of plantsoorten uit te roeien. Immers "eens verdwenen, blijft verdwenen". Dit ethisch motief dat vele mensen aanvoelen is best te begrijpen door de mens ten slotte wezenlijk met de natuur verbonden is. Dit motief komt als het ware uit het geweten voort; het manifesteert zich als een soort verantwoordelijkheidsgevoel.

Esthetisch motief: mensen voelen zich ook door de natuur aangetrokken door haar schoonheid en door de bewondering die ze opdwingt. Bewondering bijvoorbeeld voor de macht van wilde dieren. Aldus vormt de natuur een grote attractie voor het steeds toenemend toerisme. Het groot aantal bezoekers in nationale parken en natuurrreservaten toont dit duidelijk aan.

De natuur als bondgenoot: de natuur zorgt voor een weelderig landschap waar kweekproducten kunnen gedijen. De bossen houden het nodige water vast, nodig voor elke vorm van leven. Zo zijn ze de meest doeltreffende verdediging tegen erosie. Roofdieren, onder andere onze prooivogels, helpen ons bij de bestrijding van ziektekiemen en dierenexplosies als bijvoorbeeld van ratten. Ook insectenetende vogels, spinnen en talrijke insecten zijn nuttig te noemen.

Bron voor verbetering van teeltprodukten: steeds wordt getracht meer renderende cultuurgewassen te verkrijgen. Hiervoor is kruising met natuurlijke soorten, die in het bezit zijn van gunstige eigenschappen dikwijls nodig. Deze natuurlijke soorten moeten dan in natuurlijke landschappen gezocht worden. De natuur verbergt nog zoveel planten en diersoorten die nuttige eigenschappen bezitten. Deze kunnen door systematisch onderzoek ontdekt worden. Dit is echter alleen mogelijk als de natuur gespaard wordt.

Reservaten als wetenschappelijk studieobject: bescherming van bepaalde gebieden om hun wetenschappelijk belang wordt meestal niet betwist. Toch vraagt het dikwijls veel moeite om de overheden ervan te overtuigen dat juist dat gebied belangrijk is als reservaat in plaats van het voor andere doeleinden aan te wenden. Natuurreservaten zijn absoluut noodzakelijk voor het onderzoek van de verschillende onderlinge verbanden die tussen planten, dieren en bodem bestaan. Dit zogenaamd ecologisch onderzoek is juist nodig om de wederzijdse invloeden tussen natuur en mens op te zoeken ten einde de natuur zo voordelig mogelijk te behouden.

De natuur als leraar en opvoeder: praktische ervaring over planten, dieren, bodem en geografie liggen aan de basis van het wetenschappelijk onderzoek. De natuur is

heren

dames

kinderen

gekleed in het huis

BULLENS CHAREL

30 Koningin Astridstraat

Hoegaarden

FOLINOL

14 Veemarkt

Tienen

het huis der fotografie

tf 016/84265

grote keuze

laagste prijs

prima service

extra voordelen voor onze klanten

HOUGAARDIA

uit sympathie

Voor de lekkere bieren van Haecht waters
en Hoegaards Bier Das Ale
wendt U tot **FINOULST MARCEL**
79 Nermstraat Hoegaarden
Alle soorten kolen

1886 - 1969
Koop uw meubelen gordijnen
bij vakmensen daarom EEN adres draperiën
MANNHAERTS - RUELENS 68 Doelstraat
Hoegaarden
H 016/76.385
zegels vakantie en reizen gezinszegels

Brood- en banketbakkerij
specialiteiten van suikertaarten
grote keus van doopsuiker en doopdozen
SWINNEN - VAN HULST s Arthur Putzeysstraat
Hoegaarden
men bestelt ten huize H 016/76.177

Voor alle voertuigenherstellingen
EEN adres vlugge benzinebediening
garage
WUESTENBERGHS - BROUWERS
28 Ernest Ourystraat Hoegaarden
H 016/76.278

als het ware het werkterrein van biologen, bosbouwkundigen, bodemonderzoekers, landbouwingenieurs, planologen, landschapsarchitekten, onderzoekers van viskweek, enz. Kontakt met de natuur is bovendien noodzakelijk voor een harmonieuze opvoeding van de kinderen.

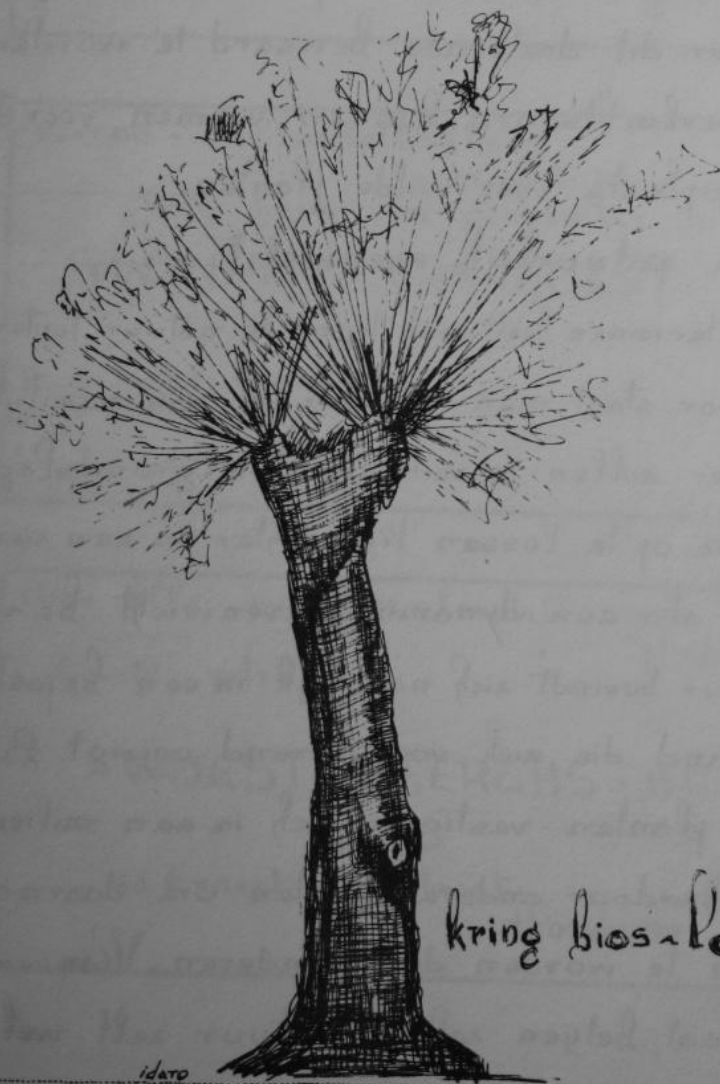
Gezonderheid van de mens: miljoenen mensen leven in het zenuwslopende milieu van steden en fabrieken; altijd lawaai, drukte en stank. Het natuurlijk landschap brengt rust, verpozing, frisse lucht en zon. De mens herwint er zijn vitaliteit. Speciale natuurgebieden dienen voor dit doeleinde bewaard te worden, terwijl ze ook een toevluchtsoord kunnen vormen voor de dieren en een groeiplaats voor wilde planten.

Zienswijze natuurlijk evenwicht

Op verschillende terreinen heet men tegen de natuur fouten te begaan. Hierdoor staat men nu voor tal van moeilijkheden die we verder zullen behandelen. De grondslag om deze problemen op te lossen ligt echter in een zienswijze die de natuur als een dynamisch evenwicht beschouwt. De natuur bevindt zich namelijk in een bepaalde evenwichtstoestand die zich voortdurend wijzigt. Bepaalde dieren of planten vestigen zich in een milieu, maar verdringen hierdoor andere soorten om daarna weer verdrongen te worden door anderen. Wanneer men de natuur laat betijen zal de natuur zelf wel

steeds de nodige oplossingen vinden en nieuwe evenwichten tot stand brengen.

Zo zal een braakland aan zijn lot overgelaten tot aan bosmilieu uitgroeien. De mens echter kan dit evenwicht, dat zich vanzelf instelt, zo ingrijpend verstoren, dat het de natuur haar krachten te boven gaat om de verwoesting te herstellen. En hier zien we dan de talrijke natuurrampen op de voorgrond treden. Men noemt ze natuurrampen, maar de mens is er zelf de oorzaak van.

kring biosfeer K.u.l.

de heer thomas, obain
drukkerij fourie, hoegaarden
brouwerij pietaarts, tienem
de grote brouwerijen van hougarden, n.v., hoegaarden
bierhandel finoulst marcel, hoegaarden
bank van brussel, agentschap van en te hoegaarden
de heer doperé, ingénieur, hoegaarden
de heer lochie allons, outgaarden
de gulden lelie, vzw, hoegaarden
de heer waicker julien, brussel
de heer thomas, directeur agentschap bank van brussel, hoegaarden
mevrouw julia tritsmans, hoegaarden
de heer hubert van nerum, brussel
de heer en mevrouw rana gilis-vandegoor, apotheker, tienem
de heer deltenre p., advocaat, brussel
de heer en mevrouw h. maes-slas, zavelborre-overijse
de heer jean siméons, brussel
de heer en mevrouw h., robert morren-toukaerts, tienem
de heer stes davis, geneesheer, brussel
de heer fillé marcel, hoegaarden
de heer stockmans emiel, hoegaarden
de heer dotremont lion, hoegaarden
de heer vander molen, tienem
de heer en mevrouw lodewyckx l., geneesheer, hoegaarden
juffrouwen van winkel, hoegaarden
aerwaarde heer deken vanderhassalt, hoegaarden
mevrouw ph. dotremont, brussel
mevrouw georges vander molen, hoegaarden
de heer dayers, geneesheer, helchteren
de heer emile lodewyckx, hoegaarden
de heer en mevrouw jacques georges-fouyn, hoegaarden
de heer addy smats, tienem
de heer en mevrouw a. boots-boesmans, postontvangar, hoegaarden
de heer p. bail, hoegaarden
de heer hollanders de ouderaan paul, korbak-lo
de heer debot marcel, vossam
de heer dodion maurice, muizan
mevrouw vervoort, j., hoegaarden
juffrouw meeuwens, hoegaarden

mevrouw dewinter-goffin, hoegaarden
mevrouw loze, h., hoegaarden
de heer decoster, geneesheer, hoegaarden
de heer hettich, burgemeester van hoegaarden
de heer jubin, f., hoegaarden
de heer lotiers, a., hoegaarden
de heer pierlat, g., substituut aan het hof van beroep van gent, hoegaarden
de heer sevenants, r., hoegaarden
de heer veroeveran, hoegaarden
de heer smets august, hoegaarden
de heer stockmans element, hoegaarden
de heer hubert jules, hoegaarden
de heer moral georges, hoegaarden
de heer girouille albert, hoegaarden
de heer dupont georges, tienan, ere-burgemeester van tienan
tala-shop, evere
de heer evrard xavier, keerbergen
de heer maenhout lodewijk, luitenant ter zee van eerste klasse, brussel
de heer van bentenryck pierre, leuven
de heer delmolle m., zakenman, hoegaarden
de heer hermans p., hoegaarden
juffrouw hermans mariette, hoegaarden
de heer van hoot jon, hoegaarden
de heer eipers arnold, brussel
de heer van nerum, amile, technisch ingenieur, horbeek-lo
de heer vandenbergh louis, brussel
de heer rowie edgar, apotheker, tienan
de heer delmulle, dokter, hoegaarden
de heer knap, architect, tienan
de heer van sailly jimmy, kunstfotograaf, brussel
de heer verreth, kommandant, brussel
de heer van bever, hoegaarden
de heer lewin max, voorzitter adict, brussel
de heer loosen willem, geneesheer, leuven
de heer wuyts, j., koningsloo-vilvoorde
de heer bottemans louis, ambassadeur van belgië, brussel
de heer de greef dominique, kapitein ter zee, brussel
de heer van nerum gustave, montpellier
de heer billen, j., geneesheer, hoegaarden
de heer vandermolle, tienan
de heer van stiphout, j., fonomatic, tienan
de heer snoeckx, j., oosterzule

MUSEUM JULIEN VAN NERUM

Vereniging zonder winstoogmerk
Aangesloten bij het Verbond der Verenigingen zonder winstoogmerk
en bij de Belgische Museumvereniging.

Raad van Beheer :

Hubert VAN NERUM
Albert GUILLUY
Roger VERPOORT

Tarief van de publiciteit

Plaats	Volledige bladzijde	Vier maal volledige bladzijde	Halve bladzijde	Vier maal halve bladzijde	Kwart bladzijde	Vier maal kwart bladzijde	Eigenhandig ingelast
Tekstbladzijde	475 Fr.	1700 Fr.	250 Fr.	900 Fr.	130 Fr.	450 Fr.	met overeen te komen beperking 200 Fr.

Teksten overmaken en betalingen vereffenen aan een bestuurslid of aan :

Roger VERPOORT

Penningmeester

203, Victor Hugostraat - Brussel 4

P. C. R. 109000 van de Bank van Brussel

Agentschap DAILLY te Brussel 3

voor rekening nr. A/37/21

van het Museum Julien Van Nerum, VZW

Wie een faktuur verlangt, gelieve 7% taks bij de hierboven aangehaalde tarieven te voegen a. u. b.

Het Bestuur is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de aankondigingen en houdt zich het voorrecht
ze na te zien vóór publikatie.

Abonnementsvoorwaarden :

gewoon abonnement
steun - abonnement
ere - abonnement

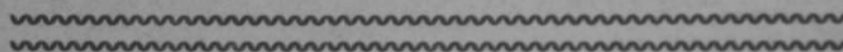
25 fr. per jaar
50 fr. per jaar
minimum 100 fr. per jaar

Oplage : 500 Eksemplaren.

Op de kft : Alhambic van Hougardia N. V.

voor
al
uw
drukwerken...

Drukkerij A. Fourie

klein overlaar 4

hoegaarden

tel. 016 . 762.21

Periodiek